

Seletuskiri

Stabiliseerimisreservi varade koosseisu ja väärtuse aruande juurde seisuga 30.09.2025.

Sissejuhatus

Aruanne esitatakse "Riigieelarve seaduse" §74 sätete alusel.

Aruande ja seletuskirja koostas Rahandusministeeriumi riigikassa osakonna peaspetsialist Tarmo Ibrus (tel. 58 851 475, tarmo.ibrus@fin.ee).

Aruande eesmärk, sisu ja mõjud

Aruande eesmärk on anda ülevaade stabiliseerimisreservi (reservi) varade koosseisust ja väärtusest seisuga 30. september 2025.

Stabiliseerimisreservi maht ja mahu dünaamika

30. septembri 2025 aasta seisuga on reservi maht hinnatuna turuväärtuses 482,6 miljonit eurot. Reservi maht on kasvanud võrreldes eelmise kvartali lõpu seisuga 4,1 miljoni euro võrra. 2025. aasta 3. kvartali jooksul reservi sissemakseid ei tehtud, 2. kvartali jooksul laekus reservi Eesti Panga 2024. aasta kasumieraldis summas 18,5 miljonit eurot. 2024. aasta jooksul reservi sissemakseid ei tehtud.

Reservi haldamine

Stabiliseerimisreservi haldamise eesmärk on kehtestatud piirangute raames pikaajaliselt stabiliseerimisreservi vahendite väärtuse kasvatamine ja piisava likviidsuse säilitamine, et vajaduse korral oleks võimalik täita riigieelarve seaduses nimetatud eesmärgid. Stabiliseerimisreservi investeerimisstrateegia töötatakse välja kooskõlas Vabariigi Valitsuse määruses kehtestatud investeerimispiirangutega. Strateegia baasil koostatakse normportfell, mis väljendab reservi riskineutraalset positsiooni ja millest portfellihalduril on õigus riskilimiidi ulatuses hõlbida. Normportfell koosneb valitsuste ja ettevõtete võlakirjadest, börsil kaubeldavate investeerimisfondide osakutest ning rahaturuinstrumentidest.

Reservi paigutused

2025. aasta 3. kvartali lõpu seisuga on reservi vahendid investeeritud põhiliselt madala krediidiriskiga Euroopa Liidu valitsuste võlakirjadesse ning keskpanga kontojääki (68,4% paigutuste struktuurist) ja krediidasutuste võlakirjadesse ning hoiusesse (22,6%). Suurima osakaalu paigutustest moodustavad Austria (15,3%), Prantsusmaa (13,8%) ja Belgia (9,7%) võlakirjad. Reservi investeringutest moodustavad võlakirjad 83,3%, börsil kaubeldava investeerimisfondi osakud 9,0% ning hoius ja kontojääk 7,7%. Reservi vahendite säilivuse tagamiseks moodustavad 42,7% reservi mahust investeringud kõrgeima krediidireitinguga (lühiajaliste paigutuste puhul Moody's Prime-1 ja Standard&Poor's A-1; pikaajaliste paigutuste puhul Moody's Aaa, Standard & Poor's AAA) emitentidesse ja keskpanka.

Reservi tulusus

2025. aasta 3. kvartali kokkuvõttes euroala võlakirjade tootlused tõusid. Saksamaa valitsuse võlakirjade näitel on 2-aastane tähtaeg tõusnud 15,8 baaspunkti tasemeni 2,019%, 5 aastat on tõusnud 13,9 baaspunkti tasemeni 2,309% ja 10 aastat on tõusnud 10,4 baaspunkti tasemeni 2,711%. USA aktsiaindeksid (Dow Jones, S&P

500, NASDAQ), Saksamaa aktsiaindeks DAX ning stabiliseerimisreservi investering börsil kaubeldavasse investeerimisfondi on aasta algusest plussis. Reservi 2025. aasta 3. kvartali tulusus oli 3,51% ja normportfelli vastava perioodi tulusus oli 3,40%. Reservi tulusus aasta algusest oli 2025. aasta septembri lõpu seisuga 3,04%, normportfelli vastava perioodi tulusus oli 3,11%.

Üldised suundumused rahvusvahelistel finantsturgudel

Euroopa Keskpanga (EKP) nõukogu jättis juulis ja septembris toimunud koosolekutel baasintressimäärad muutmata. Inflatsioon on praegu EKP nõukogu keskpika aja eesmärgiks seatud 2% taseme lähedal. EKP presidendi kommentaari kohaselt on majanduskasvu väljavaatega jätkuvalt seotud langusriskid. Peamised riskid on seotud üleilmsete kaubanduspingete ja neist tingitud ebakindluse edasise süvenemisega, mis võib vähendada eksporti ning pärssida investeringuid ja tarbimist. Halvenev meeolelu finantsturgudel võib kaasa tuua rahastamistingimuste karmistamise ja suurendada riskikartlikkust ning vähendada ettevõtete ja kodumajapidamiste valmidust investeerida ja tarbida. Kui kaubandus- ja geopoliitilistele pingetele leitaks kiire lahendus, võiks see meeolelu parandada ja majandusaktiivsust tugevdada. Kasvu võivad hoogustada kaitse- ja taristukulutuste suurendamine ja tööviljakust edendavad reformid. Tugevam euro võib aeglustada inflatsiooni oodatust rohkem. Kaubanduspinged võivad suurendada riskikartlikkust finantsturgudel ning see võib pärssida sisenõudlust ja aeglustada seeläbi ka inflatsiooni. Samas kaitse- ja taristukulutuste suurendamine võib inflatsiooni keskpika aja jooksul hoogustada.

Prantsusmaal lahvatas augusti lõpus valitsuskriis, kuna peaminister F. Bayrou ei leidnud toetust ulatuslikule eelarvekärbete plaanile. Uudise järel suurenes Prantsusmaa ja Saksamaa võlakirjade tootluste erinevus järsult. Finantsturgude reaktsioon peegeldab muret Prantsusmaa eelarvepuudujäägi pärast, mis on Euroopa Liidu kõrgeim ja uute ennetähtaegsete valimiste riski suurenemist. Prantsusmaa president E. Macron esitas uueks peaministriks S. Lecornu, kuid temalgi on raske moodustada toimivat valitsust ja tagada eelarve vastuvõtmine.

USA Föderaalreserv langetas 17. septembril toimunud koosolekul baasintressimäära 25 baaspunkti võrra vahemikuni 4,00% – 4,25%. Föderaalreservi hinnangul on majandustegevus mõõdukas, kuid tööturu riskid on suurenenud.

14. oktoober 2025